

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL DE GOVERN

2304

Acord del Consell de Govern de 15 de març de 2019 pel qual el Govern de les Illes Balears s'adhereix a la Declaració de Davos 2018: cap a una Baukultur d'alta qualitat per a Europa

L'article 30.26 de l'Estatut d'autonomia atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria de foment i difusió, nacional i internacional, de la creació i la producció cinematogràfica i audiovisual, la cultura, les activitats artístiques i culturals, i també el foment i la difusió de la creació i la producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades, així com la seva difusió nacional i internacional.

D'acord amb l'article 2.10 del Decret 24/2015, de 7 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Conselleria de Cultura, Participació i Esports s'ocupa, a través de la Direcció General de Cultura, entre altres assumptes, de difondre i fomentar la cultura; de promocionar la cultura de les Illes Balears a l'exterior; de la cultura popular; dels llibres i la propietat intel·lectual; de biblioteques, museus, arxius i equipaments culturals; del patrimoni històric; de la memòria històrica, i del patrimoni cultural.

Els ministres de Cultura i els caps de les delegacions dels països signants del Conveni Cultural Europeu i dels estats observadors del Consell d'Europa, així com els representants de la UNESCO, de l'ICCRON, del Consell d'Europa, de la Comissió Europea, del Consell d'Arquitectes d'Europa, del Consell d'Europa d'Urbanistes, d'ICOMOS Internacional i d'Europa NOSTRA, es varen reunir del 20 al 22 de gener de 2018 a Davos, Suïssa, per invitació d'Alain Berset, president de la Confederació Suïssa i cap del Departament Federal de l'Interior, en l'Any Europeu del Patrimoni Cultural 2018, en vigílies de la reunió anual del Fòrum Econòmic Mundial, i varen declarar el paper fonamental de la cultura en l'entorn construït. Així, es va adoptar la Declaració de Davos 2018: cap a una *Baukultur* d'alta qualitat per a Europa, que es reproduïx a continuació:

Declaració de Davos 2018

Conferència de ministres de Cultura
20-22 de gener de 2018, Davos, Suïssa

Cap a una *Baukultur* d'alta qualitat per a Europa

Els ministres de Cultura i els caps de les delegacions dels països signants del Conveni Cultural Europeu i dels estats observadors del Consell d'Europa, així com els representants de la UNESCO, de l'ICCRON, del Consell d'Europa, de la Comissió Europea, del Consell d'Arquitectes d'Europa, del Consell d'Europa d'Urbanistes, d'ICOMOS Internacional i d'Europa NOSTRA, reunits del 20 al 22 de gener de 2018 a Davos, Suïssa, per invitació d'Alain Berset, president de la Confederació Suïssa i cap del Departament Federal de l'Interior, en l'Any Europeu del Patrimoni Cultural 2018, en vigílies de la reunió anual del Fòrum Econòmic Mundial,

considerant els canvis actuals, que inclouen els efectes duradors de la crisi econòmica i financera, la quarta revolució industrial, la urbanització accelerada, les regions perifèriques en declivi, les migracions i els canvis socials, la desigualtat creixent, el canvi climàtic i el dany mediambiental, i el gran impacte que tenen en el nostre entorn vital;

conscients de les mesures importants que la comunitat internacional ha adoptat en nom d'un món més inclusiu i sostenible, així com de la necessitat urgent d'augmentar els esforços i d'adaptar enfocaments nous per protegir i avançar en els valors culturals de l'entorn construït a Europa;

reconeixent la contribució important d'un entorn construït d'alta qualitat que permet assolir una societat sostenible que es caracteritza per una alta qualitat de vida, per la diversitat cultural, pel benestar individual i col·lectiu, per la justícia i la cohesió social i per l'eficiència econòmica;

conscients de la tendència a perdre qualitat tant en l'entorn construït com als paisatges oberts arreu d'Europa, que es reflecteix en la banalització de la construcció, en la manca de valors de disseny, que inclou la falta de preocupació per la sostenibilitat, l'augment de la dispersió urbana i de l'ús irresponsable de la terra, el deteriorament del teixit històric i la pèrdua de les tradicions i identitats regionals;

conscients que ha arribat el moment d'adoptar mesures que assegurin que el desenvolupament i les tendències socials, econòmiques, mediambientals i climàtiques, del present i del futur, no disminueixen la qualitat de l'entorn construït, sinó que s'utilitzen com a oportunitats

de millora, i que l'Any Europeu del Patrimoni Cultural 2018, amb l'objectiu de reconèixer el valor de la dimensió històrica de l'entorn construït, és el moment adequat per fer-ho;

posant l'accent en el fet que totes les persones, independentment del seu origen, tenen dret a experimentar, compartir i pertànyer a l'entorn cultural, que la forma en què vivim i evolucionam com a societats és fonamentalment cultural i que donar forma al nostre entorn vital és, per tant, sobretot un acte cultural,

Declaram que:

El paper fonamental de la cultura en l'entorn construït

1. La cultura permet i impulsa la sostenibilitat econòmica, social i mediambiental. Dona forma a la nostra identitat i defineix la nostra herència. Per tant, la cultura ha d'ocupar un lloc central en les polítiques de desenvolupament i cal destacar-ne la contribució en la recerca del bé comú. No hi pot haver desenvolupament democràtic, pacífic i sostenible si la cultura no n'és el nucli.

2. Les polítiques han de destacar la necessitat de tenir enfocaments sostenibles i centrats en la cultura per al desenvolupament a tot arreu i a totes les escales del territori. Cal subratllar el valor i el caràcter irremplaçables dels paisatges i del patrimoni cultural d'Europa, i posar l'accent no només en les ciutats i àrees urbanes, sinó també en les àrees perifèriques i rurals, i en la seva interconnexió.

3. Hi ha una necessitat urgent de tenir enfocaments integrals i centrats en la cultura per a l'entorn construït i per a la visió humanista de la forma en què configuram conjuntament els llocs en què vivim i l'herència que deixam al nostre pas.

El concepte de *Baukultur*

4. La noció *Baukultur* abasta totes les activitats humanes que modifiquen l'entorn construït. El conjunt de l'entorn construït, que inclou tots els valors dissenyats i construïts que s'insereixen en el medi natural i s'hi relacionen, ha de ser entès com una entitat única. La *Baukultur* comprèn els edificis existents, i inclou monuments i altres elements del patrimoni cultural, com també el disseny i la construcció d'edificis moderns, les infraestructures, els espais públics i els paisatges.

5. A més del disseny arquitectònic, estructural i paisatgístic, i de la seva execució material, la *Baukultur* també s'expressa en els processos de planificació per a la construcció de projectes, infraestructures, ciutats, pobles i paisatges oberts.

6. La *Baukultur* fa referència tant a les tècniques innovadores com als mètodes detallats de construcció i a les transformacions i al desenvolupament a gran escala, i adopta tècniques de construcció tradicionals i locals.

La nostra percepció d'una *Baukultur* d'alta qualitat

7. Necessitam amb urgència un plantejament nou i adaptable per donar forma al nostre entorn construït. Un plantejament que estigui arrelat a la cultura, que fomenti activament la cohesió social, que garanteixi la sostenibilitat mediambiental i que contribueixi a la salut i al benestar de tothom. Això és una *Baukultur* de qualitat.

8. El disseny de l'entorn construït, les relacions entre els objectes i el seu entorn construït i natural, la coherència territorial, l'escala i la materialitat són factors que tenen un impacte directe en la qualitat de vida. Així, una *Baukultur* d'alta qualitat es demostra en l'aplicació d'un disseny conscient i deliberat per a cada activitat de construcció i paisatgisme, que doni prioritat als valors culturals per sobre dels beneficis econòmics a curt termini. D'aquesta manera, la *Baukultur* no només compleix els requisits funcionals, tècnics i econòmics, sinó que també satisfà les necessitats socials i psicològiques de les persones.

9. El patrimoni cultural és una part crucial per a una *Baukultur* de qualitat. La forma com usam, mantenim i protegim el nostre patrimoni cultural avui en dia serà crucial en el futur desenvolupament d'un entorn construït d'alta qualitat.

Els beneficis per a la societat d'una *Baukultur* d'alta qualitat

10. Una *Baukultur* d'alta qualitat millora la nostra sensació de l'espai. Permetent a la gent identificar-se amb el seu espai vital, es promou una societat inclusiva i cohesionada, es combat la discriminació i la radicalització, i es promouen la integració i la consciència ciutadana. Això és rellevant no únicament per als centres de les ciutats, sinó també per a cada vessant de l'entorn vital europeu: per a les àrees rurals, els pobles, les zones industrials i les infraestructures.

11. La *Baukultur* promou barris dinàmics i d'usos múltiples. Crea ambients construïts que adopten expressions culturals contemporànies, mentre respecten el patrimoni cultural. Proporciona condicions de vida sostenibles i enforteix la resiliència social creant habitatges dignes, assequibles i accessibles.

12. La *Baukultur* d'alta qualitat protegeix el medi ambient. Dona suport al transport sostenible i a l'ús responsable de la terra, augmenta les zones verdes i promou la salut i la biodiversitat.

13. La *Baukultur* d'alta qualitat afegeix valor econòmic creant valors i condicions favorables més duradors i de més qualitat per a la prosperitat econòmica dins la societat. Empra recursos de manera sostenible, i garanteix així que les generacions futures es puguin beneficiar igualment del desenvolupament social i econòmic positiu.

Cap a una *Baukultur* d'alta qualitat

14. La *Baukultur* d'alta qualitat requereix aconseguir l'equilibri correcte entre els vessants culturals, socials, econòmics, mediambientals i tècnics de la planificació, el disseny, la construcció i la reutilització adaptativa, en l'interès públic pel bé comú.

15. La *Baukultur* d'alta qualitat ha de formar part dels instruments legals pertinents. L'objectiu central de l'entorn construït d'alta qualitat, que inclou el patrimoni cultural, s'ha de fer obligatori en totes les activitats amb un impacte territorial. L'exigència d'una alta qualitat s'ha de considerar al mateix nivell que els interessos econòmics i tècnics. Les normes i els criteris aplicables també han de ser compatibles amb l'objectiu d'una qualitat alta.

16. La *Baukultur* d'alta qualitat només pot produir-se mitjançant el discurs interdisciplinari i la cooperació intersectorial a diversos nivells entre els responsables polítics, les autoritats competents i els professionals. Atès que inclou aspectes creatius, funcionals i socials, totes les disciplines i els professionals pertinents hi han de participar en igualtat de condicions. Els concursos de disseny interdisciplinaris i àmpliament debatuts són un clar exemple d'un instrument per promoure la qualitat alta. Per tenir èxit, la *Baukultur* d'alta qualitat també requereix la participació de la societat civil i d'un públic informat i sensibilitzat.

17. La *Baukultur* d'alta qualitat exigeix un esforç en l'àmbit de l'educació i de la conscienciació, amb vista a millorar les decisions respecte a la cultura de la construcció. Les parts implicades, tant el sector públic com el privat, tenen responsabilitats en la qualitat del nostre entorn construït, que serà l'herència de les generacions futures.

Havent destacat que la *Baukultur*, com a bé comú, és una responsabilitat compartida per governs, organitzacions i el sector privat, i que hi ha una necessitat urgent de crear consciència sobre qüestions culturals, socials, econòmiques, mediambientals i tècniques que estan en joc,

Ens comprometem a:

18. incorporar i promoure les idees i els principis de la *Baukultur* d'alta qualitat en totes les parts interessades, inclosos altres membres de govern i el públic general, en particular la gent jove, i destacar de manera adequada i pertinent el seu impacte beneficiós en la societat;

19. aplicar polítiques millors que incloguin el concepte cultural de la *Baukultur*, i que integrin la visió de la *Baukultur* d'alta qualitat com a objectiu fonamental de la política;

20. donar suport a les mesures addicionals que contribueixin a la promoció i aplicació de la visió d'una *Baukultur* d'alta qualitat;

21. instar totes les parts interessades, tant públiques com privades, a reconèixer l'impacte positiu de la *Baukultur* d'alta qualitat en el bé comú i a reconèixer les seves responsabilitats per contribuir a aplicar-la, particularment pel que fa a les inversions relacionades amb la *Baukultur*;

22. animar altres regions del món a reconèixer el valor de la *Baukultur* d'alta qualitat i a unir-se al procés;

23. reunir-nos de nou, abans de deu anys, per avaluar i debatre el procés per tal d'aconseguir una *Baukultur* d'alta qualitat per a Europa.

Davos, 22 de gener de 2018

Així, en la Declaració, s'introdueix el terme *Baukultur*, que abasta totes les activitats humanes que modifiquen l'entorn construït. L'entorn construït en conjunt, que inclou tots els valors dissenyats i construïts que s'insereixen en el medi natural i s'hi relacionen, ha de ser entès com una entitat única. La *Baukultur* comprèn els edificis existents, inclosos els monuments i altres elements del patrimoni cultural, com també el disseny i la construcció d'edificis moderns, les infraestructures, els espais públics i els paisatges.

Actualment, les ciutats i els seus entorns creixen a ritmes vertiginosos i, sovint, sense les mesures necessàries que garanteixen conceptes tan cabdals com la sostenibilitat, l'ordre o el respecte pel paisatge o pel patrimoni històric. Es construeix sense parar i sense una política coherent que obligui, en certa mesura, a incloure en un mateix marc l'urbanisme, l'arquitectura i la mà de l'home. És per això que neix el concepte de *Baukultur*.

La Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, en l'article 1 indica que són objecte d'aquesta Llei la protecció, la conservació, l'enriquiment, el foment, la investigació i la difusió del patrimoni històric de les Illes Balears, perquè puguin ser gaudits pels ciutadans i puguin ser transmesos en les millors condicions a les generacions futures.

Així mateix, l'article 2 assenyala que el patrimoni històric de les Illes Balears és integrat per tots els béns i valors de la cultura, en qualsevol de les seves manifestacions, que revelen un interès històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, historicoindustrial, paleontològic, etnològic, antropològic, bibliogràfic, documental, social, científic i tècnic per a les Illes Balears.

Dins aquest context, com a punt de partida, la *Baukultur* cerca que, quan es construeix, es tenguin en compte els vessants econòmics, tecnològics, socials, ecològics i culturals, i també posa èmfasi en la necessitat que la construcció respecti el medi ambient i el patrimoni històric. Per tant, situa com a camps de treball importants totes les polítiques que assegurin que es contamina menys, es respecta l'arquitectura històrica ja existent i s'apliquen les accions encaminades a l'eficiència energètica.

Per tot això, el Consell de Govern, a proposta de la consellera de Cultura, Participació i Esports, en la sessió de dia 15 de març de 2019 adoptà, entre d'altres, l'Acord següent:

Primer. Adherir-se a la Declaració de Davos 2018: cap a una *Baukultur* d'alta qualitat per a Europa.

Segon. Publicar aquest Acord en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 15 de març de 2019

La secretària del Consell de Govern
Pilar Costa i Serra

